

เทศน์เช้า วันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๑

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เรามาวัดนะ มาวัด เห็นใหม่ เรามาสร้างความคิด แต่ความคิดของใคร? ถ้าความคิดของใจ นี่เวลาเอาบุญหรีมาให้ เอาของมาให้ณะเป็นยาเสพติด โลกมองว่าเป็นยาเสพติด เพราะว่ายาเสพติดมันเป็นที่รังเกียจ แต่โลกไม่คิดเลยว่ากิเลสมันเสพติดใจ ยาเสพติดของหัวใจมันไม่ได้คิด ถ้าหัวใจมันเสพติดนะ เสพติดความคิดที่มันหมักหมม ความคิดที่มันให้โทษกับตัวเอง แต่ความคิดที่ดีมันอยู่ที่ไหนล่ะ?

ถ้าความคิดที่ดี นี่ถ้าเป็นยาเสพติดทางโลก เห็นใหม่ เขารู้ว่าเป็นยาเสพติดนะ เขาหลีกเลี่ยงมัน เขาไม่ใช้มันเพราะว่ามันให้โทษ แต่ความคิดเราให้โทษเรา เราไม่ได้คิดเลยว่าสิ่งที่ความคิดเราให้โทษ ไปโทษแต่ข้างนอกกัน

นี่สิ่งที่เป็นยาเสพติดนะ มันเสพติดๆ อาหารก็เสพติดนะ กินอยู่นี้เสพติด เพราะอะไร? เพราะกินแล้วมันอยากกิน กินแล้วมันเคย มันอยากกิน มันเสพติด ถ้ามันเสพติดคือกิเลสมันเสพติดใจ แต่ถ้าไม่เสพติดมันล่ะ? ถ้าไม่เสพติดมัน เห็นใหม่ สิ่งนี้มันดำรงชีวิต ถ้าเรามีสติ มีปัญญา มันจะเข้าใจเรื่องสภาวะแบบนั้น

อันนี้เรื่องจากการประพฤติปฏิบัติของเรา เรามองกันแต่ข้างนอก ไม่ได้มองข้างใน ถ้ามองข้างในขึ้นมาปั๊บเราจะทำของเราขึ้นมา เราจะฝืนเราขึ้นมา ถ้าข้างในมันดีไปแล้วนะ มันเสพติดไม่ติดเราเอง ถ้าอะไรเป็นโทษกับร่างกาย อะไรทำแล้วมันไม่ดีเราจะไม่ทำมัน หรือทำมันนี้เหตุจำเป็นมันมีนะ คนเราวิกฤติของชีวิตมันมี วิกฤติจำเป็นขึ้นมา เราต้องผ่านวิกฤติอย่างนี้ไปเพื่ออะไร? เพื่อรักษาชีวิตนี้ไว้เพื่อทำคุณงามความดี

รักษาชีวิตนี้ไว้ นะ ไม่ใช่พิจารณาไป เห็นใหม่ ถ้าเห็นว่าสิ่งนี้มันไม่ดีทำไมไม่หยุดทำลายทิ้ง ก็เหมือนกับเครื่องใช้ไม้สอยนี้ กระจกดูที่รู้จักกระหมัดกระหม่อม รู้จักประหยัดมัธยัสถ์ รู้จักซ่อมบำรุงรักษา กระจกดูนั้นจะไม่เสื่อมจากความรุ่งเรืองเลย แต่ถ้ากระจกดูใช้จ่ายฟุ่มเฟือย ไม่รู้จักบำรุงรักษา

บำรุงรักษา ของใช้ของสอยนี้บำรุงรักษา นี้อยู่ในนวโกวาทนะ ขนาดธรรมของคฤหัสถ์ เขายังทำได้ขนาดนั้น แล้วธรรมของนักปฏิบัติ เห็นใหม่ คุณิสติเราจะสร้างขึ้นมามันเป็น นามธรรม สิ่งวัตถุใช้สอยของเขา เวลาเสียเขาซ่อมบำรุงรักษาของเขา เขายังต้องบำรุงรักษาขึ้นมา เพื่อใช้สอย แล้วมีสติขึ้นมาจะบำรุงรักษาอย่างไร? สติจะบำรุงรักษาอย่างไร? ปัญญาจะบำรุงรักษาอย่างไร? ความสงบสงัดจะบำรุงรักษาอย่างไร?

ความสงบสงัดของเราะ เรานั่งอยู่ นี่ใครมาวัดใหม่ๆ โอ้โฮ.. ที่นี้สงบมากเลย แต่ไอ้คน พุดมันทำให้ไม่สงบ ไอ้คนพุดนั้นเสียงดังมาก โอ้โฮ.. ที่นั่นดีมากเลย ที่นั่นดีมากเลย ไอ้คนพุดนี้ ไม่ดี ถ้าข้างนอกมันดีมาก ถ้าเราสงบ เรานิ่งของเรา มันสงบทั้งข้างนอกข้างใน เห็นใหม่ ใครมาก็ เสียงดังมาก ใครมาทุกคนต้อง โอ้โฮ.. ดีมากๆ ไอ้คนพุดมันจะระเบิด

คำว่าดีมากคือตัวเองพอใจ พอความพอใจ ด้วยความพอใจของตัว พุดด้วยความซึ่งใจ ความซึ่งใจมันไม่ได้ระวังนี้ขาดแล้ว สติขาดแล้ว อยู่.. ดีมาก ดีมาก ไม่ดีไอ้คนพุดนั้นแหละ ถ้าไอ้ คนพุดอยู่เฉยๆ จะดีจริงๆ ถ้าเขาเห็นว่าดีมากปั๊บ ไอ้คนพุดเฉยๆ ด้วย อ้อ.. ดี ดีเพราะอะไร? ดี เพราะเราก็ไม่กวนเขาด้วย ดีเพราะเราไม่สร้างปัญหาด้วย ถ้าเราสร้างปัญหาของเราเอง อยู่.. ดี มาก ดีมาก ไอ้คนที่ดีมากจะไปกวนคนอื่น จะไปทำลายคนอื่น เพราะการกระทำของเขามันทำให้ ไม่สงัด

ไอ้การกระทำของเขา ไอ้การที่ว่าดีมาก ดีมากนั่นแหละ ทำให้เขาเสียหายหมดเลย เพราะ ดีมากไป ทำดีแล้วจะไม่เป็นโทษไป ทำดีแล้วนี่ เราทำดีแล้ว โอ้โฮ.. ดีมากเลย สิ่งที่ดี ทำดีแล้วจะไม่เป็นโทษเลย โทษทั้งนั้น โทษทั้งนั้นเลย แต่ถ้าดีมาก เราทำของเราด้วยสติสัมปชัญญะ เราจะ ไม่กระทบกระเทือนใคร เราจะทำด้วยปัญญาของเรา เราจะไม่กระทบกระเทือนใคร เพราะเรา ขยับของเราด้วยสติสัมปชัญญะของเรา เราขยับของเราไป เห็นใหม่

มนุษย์นะเป็นสัตว์สังคม การอยู่ ๒ คนขึ้นไปต้องกระทบกระเทือนเป็นธรรมดา แม้แต่ ลิ่นกับพินในปากเรานั้นยังขบกันเองเลย แล้วการอยู่ด้วยกันมันจะไม่กระทบกระเทือนกันมัน เป็นไปไม่ได้ แต่มันต้องใช้สตินะ ต้องใช้สัมปชัญญะ ออกเขาออกเรา เราต้องการความสงบ เขาก็ ต้องการความสงบ เวลาเรานั่งเราอยากมีความสงบมาก แต่เราบอกนี่สงบมาก ไปพุดให้คนอื่นฟัง ว่าสงบมาก เอ็งอ้าปากก็ผิดแล้ว เอ็งอ้าปากว่าสงบก็ทำลายความสงบของคนอื่นแล้ว

ถ้าสงบแล้วเรากระทบกัน เราต้องการสิ่งนี้ เขาก็ต้องการสิ่งนี้ เราต้องการความสงบ เขาก็ต้องการความสงบ เราต้องการความวิเวก เขาก็ต้องการความวิเวก นี่ความต้องการ เห็นไหม ไม่ให้เกิดยาพิษ ถ้าเป็นยาพิษมันทำลายเรานะ มันทำลายด้วยความที่เราไม่เข้าใจเราเอง มันทำลายเราก่อน แต่เราไม่รู้ว่าทำลายเราเพราะมันเป็นเรา กิเลสเป็นเรา ทุกอย่างเป็นเรา

คูสิเราจะทำร้ายตัวเองไหม? เราคิดว่าเราไม่ทำร้ายตัวเองนะ ทุกคนที่ทำร้ายตัวเองคนนั้น เสียดสี ใครทำร้ายตัวเองคนนั้นเป็นคนไม่มีสตินะ ไม่ทำร้ายตัวเอง แต่กิเลสมันทำอยู่ไม่รู้ตัว มันทำอยู่นะ นี่หายใจเข้า หายใจออก หายใจทิ้งเปล่าๆ หายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโซ เห็นไหม สมบัติเกิดจากตรงนี้ เพราะอะไร? เพราะมันเกิดสติขึ้นมา อันนี้หายใจทิ้งเปล่าๆ โอ๊ย.. เหนื่อยมากแล้ว มันทำเหนื่อยแล้ว เราไม่ไหวแล้ว เราล้าแล้ว มันคิดของมันไปนะ มันคิดของมันไป

งานมันคืองาน งานของกาย เห็นไหม นี่อาบเหงื่อต่างน้ำขึ้นมาเพื่อหาปัจจัยเครื่องอาศัย แต่ถ้าเราเดินจงกรมอาบเหงื่อต่างน้ำเหมือนกัน แต่อาบเหงื่อต่างน้ำเพื่อความสงบสัจด์ อาบเหงื่อต่างน้ำนะ ถ้าเราไม่อาบเหงื่อต่างน้ำ มันนอนอยู่ คูสิมันนอนซุกอยู่ในก้นบึ้งของใจ ถ้าเราไม่ค้น มันขึ้นมา เราไม่แสวงหามันขึ้นมา มันจะขึ้นมาหาเราได้ไหม? มันอยู่ภายใน

คูสิความสกปรกภายนอกเรารักษาได้ เราทำความสะอาดได้ แต่ความสกปรกจากภายใน เราต้องเปิด ต้องแก้ไขออกมา แล้วความขัดข้องหมองใจในหัวใจ นี่กิเลส เห็นไหม สิ่งที่ว่า กิเลสๆ มันอยู่กับเรา มันเป็นหอกข้างแคร่ มันทิ่มตำเรานะ เป็นหอกข้างแคร่อยู่กับเรา แต่หอกข้างแคร่ ถ้าเราไปเจอวิกฤติขึ้นมา หอกข้างแคร่นี้ใช้ประโยชน์ได้นะ เราไปเจอศัตรูขึ้นมา หอกดาบเรานี้เราเอาตัวเรารอดได้ หอกดาบใช้ประโยชน์ป้องกันชีวิตได้

นี่ก็เหมือนกัน สติปัญญาที่มันเป็นธรรม สติปัญญาที่เป็นธรรม ถ้ามีสติใช้ คนมีปัญญาใช้ หอกดาบนั้นใช้เป็นประโยชน์ แต่ถ้ากิเลสใช้ หอกดาบนี้หยิบแล้วหล่นใส่เท้ามันยังพุ่งใส่เท้าเลย นี่มีดทำหล่นใส่ตัวเอง มีดบาดตัวเอง เห็นไหม มันยังทำได้เลย แล้วถ้ามันเป็นความคิดมันลึกกว่านั้น มันละเอียดกว่านั้น ถึงต้องตั้งสติอย่าประมาท

เราทำกันด้วยความประมาทนะ เราไปเห็นสมบัติของคนอื่น เห็นไหม นี่โลกนี้สงบมาก โลกนี้ร่มเย็นมาก โลกนี้ใครทำ? โลกนี้คือสังคมเขาทำมา เอ็งทำอะไร? เอ็งว่าร่มเย็นๆ เอ็งร่มเย็นหรือยัง? เอ็งได้ตั้งสติของเอ็งหรือยัง? เอ็งได้แสวงหาของเอ็งหรือยัง? เอ็งยังไม่แสวงหาของเอ็ง เอ็งยังไม่ได้ทำอะไรของเอ็งเป็นสมบัติส่วนเราเลย เพราะอะไร? เพราะเราไม่รู้จักความสงบใจ

ถ้าเรารู้จักความสงบ รู้จักความสงบ เราจะเกรงใจคนอื่น ถ้าเรายังไม่รู้รู้จักความสงบสงัด
ธรรมดาๆ ใครเข้ามาก็เป็นธรรมดาทั้งนั้นแหละ ธรรมดาเพราะมันพอใจ ธรรมดาเพราะมันไม่
ยอมจับตนเองให้อยู่ในอันสมควร มันออกไปอยู่ข้างนอก มันส่งออก มันรับรู้ ออก รับรู้ ออกแล้ว
รับรู้ด้วยความคิด

จิต อากาของจิต.. จิตคือพลังงาน อากาของจิตคือความคิด ความคิดไม่ใช่เรา ความคิด
มันเกิดดับ แล้วอากาของจิต ถ้ามันหลงเข้ามาในตัวของมันเอง มันมีกำลังของมันเอง เวลาคิด
มันคิดรุนแรง เห็นใหม่ แต่ถ้ามีสติมันคิดเหมือนกัน แต่คิดด้วยสติสัมปชัญญะ คิดเห็นคุณ เห็น
โทษ คิดเห็นการแยกแยะ แยกแยะว่าควรและไม่ควร

นี่มันมีสติสัมปชัญญะไป พอมีสติสัมปชัญญะไปมันก็รู้จักคุณรู้จักโทษ มันก็ไม่ประมาท
แต่ถ้าเราไม่มีสติสัมปชัญญะเราประมาทนะ เราประมาทกับกาลเวลาของเรา เราประมาททุกๆ
อย่างเลย เราประมาท เห็นใหม่ แต่มันว่ามันไม่ประมาท นี่มันสำคัญตรงนี้! มันสำคัญว่ามันไม่
ประมาท เราทำดีทั้งหมดเลย ทำไมคนอื่นเขาว่าเราทำแต่ความเสียหาย ทำไมคนอื่นเขาติเตียนเรา

นี่ถึงว่าถ้าเราเห็นโทษของเราเองนะ เราจะชอบคุณเขาเลย เราเห็นโทษของเรานะ คุณอยู่
เฉยๆ ก็ผิด เพราะอยู่เฉยๆ เวลามันสั้นไปนะ กาลเวลาหมดไปนะ อยู่เฉยๆ ทุกคนตายหมดนะ
บอกอยู่เฉยๆ เราอยู่เฉยๆ ถ้าอยู่เฉยๆ หายใจเข้า หายใจออก อยู่เฉยๆ เราตั้งสติขึ้นมา การมีสติอยู่
แม้แต่วันที่เดียว ดีกว่าคนอื่นขาดสติเป็น ๑๐๐ ปี วินาทีเดียว มีสติบ๊ีบ ของสมบัติเราจะมั่งคั่ง
เลย แต่ถ้าเราไม่มีสติ พวกของสมบัติให้โทษเราหมดเลย

คุณสมบัติเรา แก้ว แหวน เงิน ทอง ใส่กับเนื้อกับตัวไว้ ออกไปข้างนอกเป็นโทษนะ เขา
เขาปล้น เพราะเราใช้ของเราไม่เป็น แต่ถ้ามีสติสัมปชัญญะทำไมเราต้องไปอวดเขา ของนี้เป็น
ประโยชน์ของเรา เราเก็บของเรา เรารักษาของเราไว้ ถึงเวลาจะใช้ประโยชน์เราก็ใช้ประโยชน์
ของเรา เห็นใหม่ ถ้ามีสติชะอย่างเดียว ความคิดมันจะไม่เสียหายเลย มีสติแล้วพอมันเห็นโทษ
เห็นคุณ นี่มันมีคุณค่า ชีวิตเรามีคุณค่าขึ้นมา

ชีวิตมีคุณค่า มีคุณค่าที่ไหน? มีคุณค่าที่คุณธรรมไง มีคุณค่าที่ความคิดดีไง ถ้าความคิดดี
มันจะไม่ทำลายสิ่งต่างๆ นี่เสียหายเลย แต่ถ้าความคิดเราไม่ดี เห็นใหม่ เราคิดว่าดี แต่มันไม่ดี
เพราะอะไร? เพราะกิเลสมันครอบงำอยู่ กิเลสมันครอบงำเราต้องแก้ไข ต้องตัดแปลงของเรา

ถ้าคิดแปลงของเรานะ ไม่ต้องให้คนอื่นสอน พ่อแม่ก็ไม่ต้องสอน ครูบาอาจารย์ก็ไม่ต้องสอน มันรู้เอง เห็นไหม คุณเวลาพระสารีบุตรบรรลุธรรมขึ้นมาแล้ว ไม่เชื่อพระพุทธเจ้า ไม่เชื่อใครเลย เพราะความดีเราตัวเอง ร้อนก็ต้องรู้ว่าร้อน เย็นก็ต้องรู้ว่าเย็น สุขก็ต้องรู้ว่าสุข ทุกข์ก็ต้องรู้ว่าทุกข์ เราเราของเราเอง มันจะต้องให้ใครมารับประกัน แต่ก่อนที่จะรู้เองมันรู้ไม่ได้ มันรู้ไม่ได้ เพราะว่าไอ้กิเลสมันบังไว้

นี่ตัวเองก็ไม่เข้าใจ แล้วไปให้ครูบาอาจารย์หลอกกินนะ ทำอย่างนั้น ทำอย่างนั้น ก็ทำตามกันไป มันเป็นวิปัสสนิก มันก็ว่างๆ กันไปอย่างนั้นแหละ ว่างๆ ไปตามสามัญสำนึก ว่างๆ โดยธรรมชาติของมัน ไม่มีครูบาอาจารย์ เราเข้าห้องแอร์นะมันก็เย็นของมันได้ ถ้ามันคิดดีมันก็อยู่ของมัน คิดดีเฉยๆ ความคิดดี ความคิดชั่วมันเป็นความคิดเป็นอาการ ไม่ใช่ตัวใจ

ฟังสิ อาการของใจมันเป็นที่เงา ถ้าเงามันร้อน เงามันเย็น คุณไปยืนอยู่ในที่เงา แล้วเขาเอาของมาเหยียบย่างเงา เรามีความเจ็บปวดไหม? แต่ที่รู้มันนะมันก็ไม่ยอม มองหน้ากันยังไม่ยอมเลย ออย่าว่าแต่เหยียบเงากันเลย เห็นไหม แต่ถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมา อาการของจิตๆ ความคิดมันไม่ใช่จิต ความว่างอันนั้นมันเป็นความว่างมาจากข้างนอก มันเป็นความว่างที่ความคิด ความคิดมันปล่อยมันก็ว่าง ความคิดที่มันคิดมันก็ทุกข์ เวลามันปล่อยที่หนึ่งเดี๋ยวก็คิดอีก เพราะมันจำกัดไม่ได้

แต่ถ้าเราทำความสงบเข้ามา สิ่งต่างๆ ความว่าง ความคิดนี้เราควบคุมความคิดได้ เราควบคุมความคิดได้ แล้วความว่างมันไปไหนล่ะ? เราควบคุมความคิดได้ เราไม่ให้ความคิดมันให้คุณให้โทษเรา ความว่างมันไปไหน? ความว่างมันจะเข้ามาจากภายใน เห็นไหม ถ้าเรารักษาเหตุ ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ ถ้าเรารักษาดีแล้วสมาธิมันจะเสื่อมไปไหน? การกระทำมันไม่มีประโยชน์ได้อย่างไร?

กินข้าวเข้าไปในปาก มันจะไม่ลงไปท้องได้อย่างไร? ในเมื่อกินข้าวจากปากไปท้อง แต่เนื้อมันกินข้าวขึ้นมา มันไม่กินข้าว มันไปกินกระดูก ไปกินก้าง กินต่างๆ มันกินต้องมีปัญญานะ เขากินเนื้อ สิ่งที่เป็นโทษเขาเจ็ชออก เขาไม่กินหรอก แต่ถ้ากินเข้าไปมันเสียหายหมด เห็นไหม เราต้องมีปัญญา

ความคิดก็เหมือนกัน ความคิดมันมีก้าง ก้างมันติดคอ ติดหัวใจ ก้างสิ่งใด สิ่งที่มีมันทิ่มใจนี้ก้างมันทิ่มไปตลอดเวลา แต่เนื้อไม่กินกินแต่ก้าง กินแต่ก้างมันพอใจ เห็นไหม มันพอใจ กิเลส

มันพอใจ ถ้าเรามีสติสัมปชัญญะ เราคิดเข้าไปเราไปทำลายก้างอันนั้น ทำลายก้างอันนั้นมันจะ เข้าถึงความสงบจริง แล้วถ้าเป็นความสงบจริง เรารู้ของเราจริง มันไม่ต้องไปถามใครเลย ความจริงมันเป็นความจริง

ถ้าไปถามใครอยู่นั้น เพราะคำว่าถามมันต้องสงสัย แต่สงสัยลึกๆ แต่ตัวเองเข้าใจว่าเป็น ความถูกต้อง แต่ความจริงมันยังสงสัยอยู่ แต่ถ้าเป็นสันติภูมิโกมันจะไม่สงสัยสิ่งใดเลย เราล้างมือสะอาดขึ้นมาแล้วจะไปถามใคร? มันไม่มีกลิ่นใดๆ เลยมันจะถามใคร? แต่ที่นี่มันมีกลิ่นเหม็น ไปหมดเลย นี่ถามว่าหมคกลิ่นหรือยัง? ก็มันเหม็น โถอยู่นั้นมันจะหมคกลิ่นได้อย่างไร? ความคิด มันยังเหยียบขี้ใจอยู่อย่างนั้นมันจะหมคกลิ่นได้อย่างไร? มันจะเป็นความดีไปได้อย่างไร? แต่ มันเป็นความดีของใคร? ความดีของกิเลสใด ความดีของหอกข้างแคร่ใด มันทิ่มตำหัวใจใจ

เวลามันทิ่มตำหัวใจ เพราะมันเลื่อมขึ้นมา มันทิ่มใจขึ้นมา มันทิ่มตำนี้หอกข้างแคร่ไม่ใช่ ความจริง แต่ความจริงทิ้งมัน! สิ่งที่ยึดถือถือทิฐิมานะทิ้งมันให้หมดเลย แล้วมันเป็นความจริง ขึ้นมานี้ โอ๊ย.. โลงสบายมาก สิ่งที่โล่งสบายมากมันก็รู้ของมัน เห็นไหม อ้อ.. เราเอง เราไป หยิบของมันเอง เราไปยึดตรงนี้เอง เราถึงไม่เข้าใจของเราเอง ถ้าเราเข้าใจแล้วมันจบสิ้น นี่อาหาร ของใจ

อาหารของกายนะเราต้องตั้งใจของเรา โลกเป็นโลกอย่างนั้นนะ เราอยู่กับเขา แล้วถ้าเรา ตื่นโลกนะเราจะตายเปล่า เกิดมาเราก็ตายไปตามโลกนั้นแหละ มีสมบัติขนาดไหนนั้นก็ เป็น มรดกตกทอดให้คนอื่น แล้วเราก็ตายไป สมบัติเราไม่ได้ไป แต่ถ้าเราทำของเรานะ สมบัติของเรา นะ ใครจะรู้หรือไม่รู้ อยู่ในป่าเรามีความสุข เราตายเรารู้เลย เราพร้อมไป เราออกจากร่างไป จิต เราออกจากร่าง จิตมันพร้อมตลอดเวลา มันจะไปตื่นตื่นกับอะไร?

แต่ถ้าคนไม่เตรียมตัวไว้เลย เวลาตาย ตายไปด้วยความคืนรน ตายไปด้วยความพลัดพราก ตายไปด้วยความยึดมั่น ตายไปด้วยความผูกพัน เห็นไหม ความผูกพันนั้นก็ยังไม่ได้ทำ นู่นก็เป็น ห่วงเป็นใยเขาไปหมดเลย แต่ถ้าเราฝึกของเราไว้ นะ ตายมันพร้อมจะตาย มันไปของมัน นี่สมบัติ ส่วนตน

สมบัติโลกหาไว้แล้วเป็นเรื่องของโลก สมบัติของเราต้องหาขึ้นมา นี่อริยทรัพย์ ทรัพย์ จากภายในจะเป็นสมบัติของเรา เอวัง